

فصل ششم

بدهیها

هدفهای رفتاری: در پایان این فصل، فراگیر خواهد توانست:

- ۱- بدهیها را تعریف کرده و مثال بزنند.
- ۲- فرق بدهیهای بلند مدت (غیرجاری) و جاری را با ذکر مثال شرح دهد.
- ۳- انواع بدهیهای جاری را ذکر نماید.
- ۴- ثبت ایجاد بدهیهای جاری را در دفتر روزنامه انجام دهد.
- ۵- ثبت تسویه حساب بدهیهای جاری را در دفتر روزنامه انجام دهد.
- ۶- علل ایجاد بدهیهای بلند مدت (غیرجاری) را ذکر نماید.
- ۷- انواع بدهیهای بلند مدت (غیرجاری) را ذکر نماید.
- ۸- بدهیهای بلند مدت (غیرجاری) را در دفتر روزنامه ثبت نماید.
- ۹- نحوه نشان دادن بدهیهای احتمالی را در حسابها و گزارشات ذکر کند.

۶- بدهی‌ها

تعریف: بدهیها، معرف تعهدات مالی مؤسسه از بابت داراییها یا خدمات نسیه دریافتی از دیگران است که در گذشته و حال ایجاد شده و با انتقال داراییها یا ارائه خدمات در آینده پرداخت می‌شوند.
با توجه به تعریف فوق می‌توان دریافت که بدهیها معمولاً در ازای تحصیل داراییها و یا استفاده از خدمات دیگران که به طور نسیه انجام گرفته، به وجود می‌آیند و موقعی در دفاتر ثبت می‌شوند که از نظر مبلغ و سرسید پرداخت مورد توافق طرفین معامله قرار گرفته و تعهد پرداخت آن از نظر مؤسسه قطعی شده باشد.
به طور مثال، اگر در تاریخ X۹/۴/۱ مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال اثاثه به طور نسیه خریداری شود، از تاریخ X۹/۴/۱ تا تاریخ پرداخت، بهای خرید اثاثه مذکور جزو بدهیها منظور خواهد شد.

تفکیک بدهیها از نظر سرسید پرداخت اهمیت زیادی دارد. چون مدیران و صاحبان مؤسسات با آگاهی از سرسید بدهیها نسبت به پرداخت به موقع آنها اقدام می‌نمایند تا اعتبار و موقعیت تجارتی خود را نزد سایر مؤسسات و فروشنده‌گان از دست نداده و در آینده نیز بتوانند از امکانات و تسهیلات اعتباری آنها به نحو مطلوب استفاده نمایند.

بدهیهای ثبت شده در دفاتر از نظر سرسید پرداخت به دو طبقه بدهیهای جاری یا کوتاه مدت و بدهیهای غیرجاری یا بلندمدت تقسیم می‌شوند و هر طبقه از بدهیها تحت سرفصل جداگانه‌ای در گزارش‌های مالی درج می‌شوند.
به جز بدهیهای مذکور، بدهیهای دیگری نیز وجود دارند که وقوع آنها پیش بینی می‌شود، لیکن چون قطعاً ایجاد نشده، در دفاتر ثبت نمی‌شود. اینگونه بدهیها را که بدهیهای احتمالی می‌گویند در یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی درج می‌شود.

۱-۶- انواع بدهیها

الف - بدهیهای جاری شامل:

۱- بدهیهای قطعی که مبلغ و سرسیدشان معلوم است. برخی از این بدهیها عبارتند از:
اضافه برداشت بانکی.

اسناد پرداختنی تجاری.

حسابهای پرداختنی تجاری (بستانکاران تجاری).
سود سهام پرداختنی.

سایر حسابهای پرداختنی (بستانکاران متفرقه).
پیش دریافتها.

حصه جاری بدهیهای بلند مدت.

۲- بدهیهایی که مبلغ آنها رابطه مستقیم با نتیجه عملیات مالی مؤسسه دارد، نمونه‌ای از این بدهیها عبارتند از:
- تعهدات مربوط به پاداش اضافه تولید.

- تعهدات مربوط به سهم سود مدیران.

۳- بدهیهایی که مبلغ آنها برآورد می‌شود مانند:
- ذخیره مالیات برآمد.

- تضمین (گارانتی) کالاهای تولیدی و تضمین خدمات بعد از فروش.
- پیش فروش کالا و خدمات بوسیله کوپن و بلیط.

- جوايز پرداختنی به مشتریان.

ب - بدهیهای بلند مدت (غیرجاری) شامل:

وام بلند مدت (غیرجاری) پرداختنی.

اسناد بلند مدت (غیرجاری) پرداختنی.

اوراق مشارکت (اوراق قرضه) بلند مدت.

ج - بدهیهای احتمالی شامل:

تصمیم بدهی دیگران توسط مؤسسه.

خسارات ناشی از محکومیت دعاوی.

الف - بدهیهای جاری: اگر سرسید بدهیهای ایجاد شده در همان دوره مالی یا دوره مالی آتی باشد، به آنها بدهیهای جاری می‌گویند. اینگونه بدهیها، تعهدات کوتاه مدت مؤسسه نیز نامیده می‌شوند. در صفحه بعد نمودار زمانی بدهیهای جاری نشان داده شده است. به طوری که در نمودار مشاهده می‌شود چنانچه بدهیها از تاریخ X^۹/۱/۱ به بعد ایجاد شوند و سرسید پرداخت آنها تا تاریخ X^{۱۰}/۱۲/۲۹ باشد، جزو بدهیهای جاری محسوب خواهند شد.

دوره مالی جاری	دوره مالی آتی
سال X۹	سال X۱۰
X۹/۲/۴ تاریخ ایجاد بدھی	X۱۰/۱۱/۴ تاریخ سرسید

۴- نمودار زمانی بدھیهای جاری

در ذیل برخی از بدھیهای جاری و عملیات حسابداری مربوط به آنها ارائه می‌گردد.
انواع بدھیهای جاری

۱- اضافه برداشت بانکی: اگر مبلغ چک صادره توسط مؤسسه‌ای بیش از مانده حساب مؤسسه نزد بانک باشد و بانک بر مبنای اعتبار مؤسسه چک مذکور را بپردازد، در این صورت مانده حساب بانک در دفاتر مؤسسه بستانکار خواهد شد. مانده بستانکار مذکور را در حساب بانک، اضافه برداشت بانکی گویند. اضافه برداشت بانکی به عنوان اوّلین رقم بدھیهای جاری در گزارش‌های مالی ذکر می‌شود، و اگر مبلغ آن قابل توجه باشد، باید اطلاعاتی در مورد نحوه تحصیل اعتبار در حساب جاری، وثائق^۱ به کار گرفته شده و درصد سود و کارمزد بانکی منظور شده، در گزارشها، ذکر شود. اضافه برداشت بانکی را باید در اوّلین فرصت به بانک واریز کرد تا در آینده نیز در صورت نیاز فوری به منابع مالی بتوان از تسهیلات اعطایی بانک استفاده کرد. در حال حاضر، به علت اجرای عملیات بانکی بدون ربا در ایران، بانکها مجاز به استفاده از این روش نیستند و در صورت نیاز مشتریان به شرایطی نظر اضافه برداشت بانک، اعتبار لازم از طریق تسهیلات بانکی مانند مشارکت مدنی^۲ و مضاربه^۳ تأمین می‌شود.

۲- اسناد پرداختنی: هرگاه در ازای خرید دارایی یا استفاده از خدمات دیگران سفته یا براتی به مبلغ و موعد معین صادر و تسلیم شود، در این صورت اسناد مذکور را اسناد پرداختنی می‌نامند. (واضح است که گیرنده سفته یا برات مذکور، آن را اسناد دریافتی تلقی خواهد کرد).

مثال: مؤسسه باران در تاریخ ۱۰/۱/۹X یک دستگاه یخچال به مبلغ ۳۰۰,۰۰۰ ریال با تسلیم یک فقره سفته ۳ ماهه خریداری کرد، در سرسید وجه سفته توسط مؤسسه پرداخت شد.

- ثبتهای حسابداری به ترتیب زیر خواهد بود:

۳۰۰,۰۰۰ ۱۰/۱/۹X اثاثه

استناد پرداختنی

خرید یخچال طی سفته ۳ ماهه

۱- وثائق، جمع وثیقه بوده و عبارت است از اموال منقول وغیرمنقول که تحت شرایطی نزد مؤسسه اعتبار دهنده (بانک) قرار داده می‌شود تا در صورت عدم پرداخت اعتبار در سرسید مقرر مؤسسه اعتبار دهنده (بانک) به تملک قطعی خود درآورد.

۲- مشارکت مدنی عبارت است از درآمیختن سهم الشرکه نقدي و غیرنقدي متعلق به اشخاص حقیقی و حقوقی متعدد به نحو مشاع به منظور انتفاع طبق قرارداد.

۳- مضاربه قراردادی است که به موجب آن، یکی از طرفین (مالک) عهده‌دار تأمین سرمایه نقدي می‌شود با قيد اینکه طرف دیگر (عامل) با آن تجارت کرده و در سود حاصله شریک باشند.

اگر سفته مذکور در تاریخ ۱۰/۱/۱۰ (سه ماه بعد) پرداخت شود، ثبت آن عبارت است از :

۳۰۰,۰۰۰	۱۰/۱/۱۰	اسناد پرداختنی
۳۰۰,۰۰۰		بانک

پرداخت سفته صادره بابت خرید یخچال

— کنترل اسناد پرداختنی: مؤسسه ای برای خرید کالا و خدمات از اسناد پرداختنی با سرسیدها و مبالغ متفاوت استفاده می نمایند، باید اطلاعات کاملی از اسناد صادره را تهیه نمایند، تا در سرسید با تأمین منابع مالی کافی بتوانند بدون مشکل نسبت به واریز به موقع اسناد پرداختنی اقدام نمایند. در غیر این صورت، به علت مسامحه و کمبود وجود نقد در سرسید، اسناد پرداخت نشده و دارنده اسناد نسبت به واخواست و حتی مراجعت به محاکم قضایی برای وصول طلب خود اقدام خواهد کرد که این عمل باعث از دست دادن اعتبار تجاری و مالی مؤسسه خواهد شد. یکی از روش‌های کنترل اسناد پرداختنی استفاده از کارت معین اسناد پرداختنی است که نمونه‌ای از این نوع کارت برای مؤسسه ای که تعداد قابل توجهی سفته و برات صادر می‌کنند، دیده می‌شود.

سرسید مهر ماه ۱۳۹۶

کارت معین اسناد پرداختنی

مانده	بستانکار				بستانکار			بدهکار	شرح	شماره سند	تاریخ
	۳۱	۳۰	۲۹	۲۸	۳	۲	۱				
۸,۰۰۰							۸۰۰۰		س ۴۵۸ در وجه رحیمی	۲۵۴	۴/۴
۱۸,۰۰۰		۱۰,۰۰۰							س ۳۵۲ در وجه ابراهیمی	۴۰۱	۵/۱۸
۲۴,۰۰۰						۶۰۰۰			پ ۷۱۱ در وجه آبادی	۴۹۲	۶/۷
۱۶,۰۰۰								۸۰۰۰	پرداخت ۴۵۸	۵۲۶	۷/۶
۱۰,۰۰۰							۶۰۰۰		پرداخت ۷۱۱	۵۲۳	۷/۱۰

با تنظیم روزانه کارت معین، اسناد پرداختنی که برای هر ماه یک کارت اختصاص داده می‌شود، می‌توان به راحتی زمان سرسید هر سند را مشخص کرد و پیش‌بینی‌های لازم را برای پرداخت به موقع اسناد انجام داد. کارت مذکور دارای ۳۱ ستون در سمت بستانکار برای ۳۱ روز هر ماه می‌باشد. با تنظیم این کارت اطلاعات کامل و دقیقی از سرسید و مبلغ هر سفته یا براتی که مؤسسه معهد پرداخت آن است به دست می‌آید.

اگر اسناد پرداختنی مؤسسه از نظر تعداد قابل توجه نباشد، می‌توان از کارت معین سالانه اسناد پرداختنی استفاده کرد. در سمت بستانکار این نوع کارت معین، ۱۲ ستون برای ۱۲ ماه هر سال در نظر گرفته شده است و در ستون شرح، سرسید هر سفته و برات قيد می‌شود و مبلغ هر سفته در ستون ماه مربوطه ثبت خواهد شد.

۳ — حسابهای پرداختنی: گاهی اوقات مؤسسات داراییها و خدمات را به طور نسبیه خریداری می‌کنند. بدین ترتیب که بدون تسلیم سند یا وجهی معهد پرداخت بهای دارایی یا خدمات خریداری شده در آینده نزدیک می‌شوند، این تعهد ایجاد شده که جزو بدھیهای کوتاه مدت طبقه‌بندی شده است در حسابهای پرداختنی یا حساب بستانکاران منعکس می‌شود. مثال: در تاریخ ۱۷/۸/۹۶، مؤسسه آبان ۲۰ تن کالا از بازرگانی ابهر به ارزش ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال به طور نسبیه خریداری کرد.

در تاریخ ۲۸/۹/۱۰، مؤسسه آبان مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال از بدھی خود را طی چک به بازرگانی ابهر پرداخت کرد.

در تاریخ ۱۱/۳/۹۶، طبق توافق بعمل آمده بین دو مؤسسه، مؤسسه آبان با صدور چکی به مبلغ ۱,۹۵۰,۰۰۰ ریال و دریافت ۵۰,۰۰۰ ریال تخفیف نابایی با مؤسسه ابهر تسویه حساب کرد.

مطلوب است:

ثبتهای لازم در دفتر روزنامه مؤسسه آبان

۳,۰۰۰,۰۰۰ X۹/۸ خرید کالا

۳,۰۰۰,۰۰۰

حسابهای پرداختنی

خرید کالا به طور نسیه از بازرگانی ابهر

۱,۰۰۰,۰۰۰ X۹/۱۰ حسابهای پرداختنی

۱,۰۰۰,۰۰۰

بانک

برداخت قسمتی از بدھی بازرگانی ابھر طی چک

۲,۰۰۰,۰۰۰ X۹/۱۱/۳ حسابهای پرداختنی

۵۰,۰۰۰

برگشت از خرید و تخفیفات

۱,۹۵۰,۰۰۰

بانک

پرداخت بدھی به بازرگانی ابھر با تخفیف

در مؤسسات، برای حسابهای پرداختنی در دفتر معین و یا کارت معین بر مبنای نام اشخاص مختلف، حسابهای جداگانه‌ای تنظیم می‌شود تا در موقع نیاز با مراجعه به حساب هر یک از آنها در دفتر یا کارت معین اطلاعات لازم به دست آید.

۴— سایر حسابهای پرداختنی: بعضی از بدھیهای جاری به علی‌مانند موقعی بودن یا غیر تجاری بودن آنها، تحت سر فصل سایر حسابهای پرداختنی (بستانکاران متفرقه) طبقه‌بندی می‌شوند و در یادداشت‌های پیوست گزارش‌های مالی در صورت نیاز، اجزای سایر حسابهای پرداختنی را ذکر می‌کنند.

مثال: یادداشت شماره ... : سایر حسابهای پرداختنی مؤسسه‌ای به مبلغ ۹,۰۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد که شامل :

	ریال
۱— هزینه‌های پرداختنی	۲۵۵,۰۰۰
۲— تعمیرگاه ابراهیمی	۱,۵۰۰,۰۰۰
۳— مؤسسه آفاق	۲,۷۰۰,۰۰۰
۴— بیمه پرداختنی	۱,۱۰۰,۰۰۰
۵— بنگاه خاور	۳,۰۰۰,۰۰۰
۶— مالیات پرداختنی	۴۴۵,۰۰۰
جمع	۹,۰۰۰,۰۰۰

حسابهایی که تحت سر فصل سایر حسابهای پرداختنی طبقه‌بندی می‌شوند در دفتر معین مخصوصی برای هر یک از آنها حسابی تنظیم می‌شود که مهمترین آنها عبارتند از :

۱— هزینه‌های پرداختنی: هرگاه قسمتی از هزینه‌های انجام شده تا پایان دوره مالی پرداخت نشده باشد، در پایان دوره در ازای هزینه‌های انجام شده حساب هزینه مربوطه بدھکار، و حساب هزینه‌های پرداختنی بستانکار خواهد شد. در دوره بعد هر زمان وجه هزینه مذکور پرداخت شود، حساب هزینه‌های پرداختنی که جزو سایر حسابهای پرداختنی است، بدھکار خواهد شد.

مثال: در پایان دوره مالی منتهی به ۲۹/۱۲/X۸، از بابت ۳۰,۰۰۰ ریال هزینه برق و ۴۵,۰۰۰ ریال هزینه تلفن و ۱۸۰,۰۰۰ ریال هزینه حقوق کارکنان به علت عدم پرداخت در دفاتر ثبتی به عمل نیامده است.
اگر مبالغ مذکور به ترتیب در تاریخهای X۹/۱/۲۵ و X۹/۱/۳۰ نقداً پرداخت شوند،
مطلوب است:

۱- ثبت هزینه‌های پرداخت نشده در ۲۹/۱۲/X۸

۲- ثبت‌های لازم در تاریخهای پرداخت بدھیهای مذکور

X۸/۱۲/۲۹ هزینه برق ۳۰,۰۰۰

هزینه تلفن ۴۵,۰۰۰

هزینه حقوق کارکنان ۱۸۰,۰۰۰

سایر حسابهای پرداختنی (هزینه‌های پرداختنی) ۲۵۵,۰۰۰

بابت هزینه‌هایی که انجام گرفته ولی وجهی بابت آنها پرداخت نشده

X۹/۱/۱۸ سایر حسابهای پرداختنی (هزینه‌های پرداختنی) ۳۰,۰۰۰

۳۰,۰۰۰ موجودی نقد - صندوق

پرداخت هزینه برق دوره قبل

X۹/۱/۲۵ سایر حسابهای پرداختنی (هزینه‌های پرداختنی) ۴۵,۰۰۰

۴۵,۰۰۰ موجودی نقد - صندوق

پرداخت هزینه تلفن سال X۸

X۹/۱/۳ سایر حسابهای پرداختنی (هزینه‌های پرداختنی) ۱۸۰,۰۰۰

۱۸۰,۰۰۰ موجودی نقد - صندوق

بابت هزینه حقوق سال X۸

۲-۴- مالیات‌پرداختنی: مالیات‌های تکلیفی که در مقابل پرداختهای مؤسسه بابت حق الزحمه و دستمزد و حقوق و اجاره محل و... کسر می‌شود، موقع پرداخت جزو سایر حسابهای پرداختنی و تحت عنوان مالیات پرداختنی ثبت می‌شود (بستانکار می‌شود) و پس از پرداخت آن به وزارت امور اقتصادی و دارایی حساب مذکور بدھکار خواهد شد.

۳-۴- حق بیمه پرداختنی: حق بیمه سهم کارکنان در پایان هر ماه از حقوق آنها کسر شده و به همراه حق بیمه سهم کارفرما در حسابی به نام حق بیمه پرداختنی که جزو سایر حسابهای پرداختنی است، منظور می‌شود تا کارفرما در ماه بعد نسبت به پرداخت آن طی لیست مخصوصی که مشخصات کارکنان در آن نوشته شده به سازمان تأمین اجتماعی اقدام نماید. در صورت تأخیر در پرداخت حق بیمه مذکور، مؤسسه مشمول جریمه از طرف سازمان تأمین اجتماعی خواهد شد.

مثال: هزینه حقوق کارکنان مؤسسه فجر در دیماه X۹ مبلغ ۱۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال بوده که ۷٪ آن بابت حق بیمه سهم کارکنان و ۲۳٪ حق بیمه سهم کارفرما بوده و مالیات متعلقه به حقوق کارکنان مبلغ ۲۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد.

مطلوب است:

۱- ثبت هزینه حقوق در پایان دیماه X۹ در سند حسابداری.

۲- ثبت پرداخت حقوق در پایان دیماه X۹ در دفتر روزنامه.

۳- ثبت پرداخت بیمه و مالیات متعلقه به ترتیب در ۲۵ و ۲۷ بهمن ماه X۹ در دفتر روزنامه.

حل:

$$\begin{aligned}
 & 1,200,000 \times -7 = 84,000 \\
 & 1,200,000 \times -23 = 276,000 \\
 & 84,000 + 276,000 = 360,000 \\
 & 1,200,000 - (200,000 + 84,000) = 916,000
 \end{aligned}$$

حق بیمه سهم کارکنان از حقوق
حق بیمه سهم کارفرما
جمع حق بیمه پرداختی
خالص حقوق قبل پرداخت

شماره صفحه دفتر روزنامه ... تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۵ سند حسابداری شماره سند ...

معین	شرح	جزء	بدهکار	بستانکار
هزینه ها		۱,۲۰۰,۰۰۰		۱,۴۷۶,۰۰۰
- هزینه حقوق			۱,۲۰۰,۰۰۰	
- هزینه بیمه سهم کارفرما		۲۷۶,۰۰۰		
- سایر حسابهای پرداختی				۵۶۰,۰۰۰
- حق بیمه پرداختی		۳۶۰,۰۰۰		
- مالیات پرداختی		۲۰۰,۰۰۰		
- حقوق پرداختی				۹۱۶,۰۰۰
- حقوق پرداختی کارکنان		۹۱۶,۰۰۰		
بابت محاسبه و ثبت حقوق دیماه ۹۶ کارکنان به موجب لیست حقوق				

۹۱۶,۰۰۰ ۹۱۶/۱۰/۳ حقوق پرداختی

موجودی نقد - بانک

پرداخت حقوق دیماه ۹۶ کارکنان

۳۶۰,۰۰۰ ۹۱۶/۱۱/۲۵ سایر حسابهای پرداختی - حق بیمه پرداختی

موجودی نقد - بانک

پرداخت حق بیمه کارکنان مربوط به لیست حقوق دیماه ۹۶

۲۰۰,۰۰۰ ۹۱۶/۱۱/۲۷ سایر حسابهای پرداختی (مالیات پرداختی)

موجودی نقد - بانک

پرداخت مالیات کسر شده از حقوق دیماه ۹۶ کارکنان

۴- سپرده حسن انجام کار: طبق قراردادی که بین کارفرما و پیمانکار منعقد می شود، کارفرما در هر مرحله که وجهی بابت کارهای انجام شده و تأیید شده به پیمانکار پرداخت می کند، مبلغی به عنوان سپرده حسن انجام کار از مبلغ قبل پرداخت به وی را کسر و جزء سایر حسابهای پرداختی تحت عنوان سپرده حسن انجام کار، در دفتر خود ثبت می کند، تا انقضای مدت معینی بعد از خاتمه کار در صورت عدم وجود ایراد فنی در کار انجام شده، مبلغ سپرده حسن انجام کار را به پیمانکار پرداخت نماید. ممکن است به علت عدم اجرای کامل پیمان و یا وجود نقصی در آن، کارفرما شخصاً از محل سپرده حسن انجام کار نسبت به تکمیل و تعمیر پیمان اقدام نماید و در صورت باقی ماندن قسمتی از سپرده مذکور، آن را در مهلت مقرر به پیمانکار پردازد. در صورت پرداخت وجهی از حساب، سپرده حسن انجام کار حساب مذکور بدنه کار خواهد شد.

مثال: شرکت آزاد در تاریخ ۲۵/۸/۹۶ مبلغ ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت یک دستگاه ساختمان نوساز که توسط شرکت ساختمانی سکو ساخته شده است با شرایط زیر از شرکت مذکور خریداری می‌کند:

ریال	شرح
۲۰,۰۰۰,۰۰۰	بهای پیمان
<u>۳,۰۰۰,۰۰۰</u>	کسر شود ۱۵٪ سپرده حسن انجام کار
۱۷,۰۰۰,۰۰۰	مبلغ قابل پرداخت

دفتر روزنامه عمومی (شرکت آزاد)

۲۰,۰۰۰,۰۰۰ X۹/۸/۲۵ ساختمان^۱

سایر حسابهای پرداختنی (سپرده حسن انجام کار)	۳,۰۰۰,۰۰۰
بانک	۱۷,۰۰۰,۰۰۰

تحویل ساختمان و پرداخت بهای آن با کسر سپرده حسن انجام کار

در تاریخ ۱۲/۳/X۱۰ به علت خرایی لوله‌های آب ساختمان، شرکت آزاد رأساً اقدام به تعمیر و تعویض لوله‌های آب کرد و مبلغ ۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال بابت تعویض و تعمیر لوله‌های آب پرداخت شد.

سایر حسابهای پرداختنی (سپرده حسن انجام کار)	۱,۲۰۰,۰۰۰
بانک	۱,۲۰۰,۰۰۰

بابت پرداخت هزینه تعمیر و تعویض لوله‌های آب ساختمان

در تاریخ ۱۰/۷/X۱۱ با تحویل قطعی ساختمان به شرکت آزاد با پیمانکار تسویه حساب نهایی به عمل آمد و باقیمانده سپرده حسن انجام کار به پیمانکار پرداخت شد.

سایر حسابهای پرداختنی (سپرده حسن انجام کار)	۱,۸۰۰,۰۰۰
بانک	۱,۸۰۰,۰۰۰

پرداخت باقیمانده سپرده حسن انجام کار.

۴—واریزهای نامشخص: هرگاه اشخاص حقیقی و حقوقی وجودی به حساب جاری مؤسسه‌ای واریز نمایند، ولی واریز کننده وجه به مؤسسه مراجعه ننماید و از بانک نیز اطلاعات کافی درباره واریز کننده وجه ارسال نشود، در آن صورت به دلیل نامشخص بودن واریز کننده، وجوده واریز شده را جزو سایر حسابهای پرداختنی تحت عنوان واریزهای نامشخص ثبت می‌کند. در صورتی که در آینده واریز کننده شناسایی شود با بدھکار شدن این حساب وجه واریزی به حساب واقعی خود منتقل خواهد شد. مثال: در تاریخ ۱۸/۹/X۹۶، مبلغ ۲۰۰,۰۰۰ ریال به حساب بانک مؤسسه امید واریز گردید ولی واریز کننده آن به علت عدم مراجعة مشخص نشد و با مراجعيه به بانک نیز اطلاعاتی در مورد واریز کننده به دست نیامد.

در تاریخ ۹/۹/X۹۶ آقای ابراهیمی یکی از مشتریان مؤسسه که قبلًا کالایی به مبلغ ۲۰۰,۰۰۰ ریال به طور نسبیه خریداری نموده بود مراجعيه و فیش واریزی به مبلغ ۲۰۰,۰۰۰ ریال به تاریخ ۹/۹/X۹۶ را ارائه می‌نماید. با مقایسه فیش با ارقام مندرج در

۱—هرگاه ساختمان به طور قطعی تحویل داده شده باشد و یا پرداخت بهای آن در چند مرحله انجام گیرد، ابتدا حساب کار در جریان ساخت یا دارائی در جریان ساخت بدھکار می‌شود که پس از تحویل قطعی به حساب ساختمان منظور می‌گردد.

صورتحساب بانکی معلوم شد که وجه واریزی نامشخص توسط آفای ابراهیمی واریز شده است.

مطلوب است:

ثبتهای لازم در دفتر روزنامه عمومی

X۹/۹/۱۸ بانک ۲۰۰,۰۰۰

سایر حسابهای پرداختنی (واریزهای نامشخص) ۲۰۰,۰۰۰

واریزی به حساب بانک مؤسسه که واریز کننده شناخته نشد.

X۹/۹/۲۸ سایر حسابهای پرداختنی (واریزهای نامشخص) ۲۰۰,۰۰۰

حسابهای دریافتی (آفای ابراهیمی) ۲۰۰,۰۰۰

بابت واریز وجه به بانک

۵— پیش دریافتها: اگر از بابت فروش کالا و خدمات در آینده وجهی از مشتریان دریافت شود و تحويل کالا یا انجام خدمات به آنها به آینده موکول شود، در این صورت، وجه دریافتی تحت عنوان پیش دریافت فروش کالا یا پیش دریافت درآمد خدمات در حسابها منظور خواهد شد.

پیش دریافتها، بدھی مؤسسه به اشخاص است که طبق قرارداد در آینده، مؤسسه باید کالا یا خدمات را در اختیار آنها قرار دهد.

مثال: مؤسسه ابرار در تاریخ X۹/۸/۱ مبلغ ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال از بابت فروش کالایی که ۳ ماه بعد در اختیار خریدار قرار خواهد داد از شرکت بهمن دریافت کرد.

X۹/۸/۱ بانک ۴۰,۰۰۰,۰۰۰

پیش دریافت فروش کالا ۴۰,۰۰۰,۰۰۰

دریافتی از محل پیش دریافت فروش کالا از شرکت بهمن

در تاریخ X۹/۱۱/۷ مبلغ ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال کالا از محل پیش دریافت قبلی به شرکت بهمن تحويل گردید.

X۹/۱۱/۷ پیش دریافت فروش کالا ۴۰,۰۰۰,۰۰۰

فروش کالا ۴۰,۰۰۰,۰۰۰

فروش کالا از محل پیش دریافت قبلی شرکت بهمن

ممکن است در موقع تحويل کالا از محل پیش دریافت قبلی، بهای کالای فروخته شده با پیش دریافت مغایرت داشته باشد، یعنی مانده حساب پیش دریافت کمتر یا بیشتر از بهای فروش کالا باشد در صورتی که کمتر از بهای فروش کالا باشد، بقیه وجه نیز از خریدار دریافت می‌شود و اگر پیش دریافت از بهای کالای فروخته شده باشد، بقیه وجه به خریدار مسترد می‌شود و یا با توافق خریدار، بقیه وجه برای خریدهای بعدی در حساب وی محفوظ می‌ماند.

مثال: در تاریخ X۹/۹/۳ در مؤسسه طلوع، مانده حساب پیش دریافت فروش کالا مربوط به آفای صبور به مبلغ ۳,۵۰۰,۰۰۰ ریال بستانکار بود. در این تاریخ آفای صبور به مؤسسه مراجعته، و مبلغ ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال کالای فروخته شده به ایشان تحويل داده شد و وی با پرداخت نقدی ۵۰۰,۰۰۰ ریال، تسویه حساب کرد. ثبت رویداد مالی فوق در دفتر روزنامه عمومی چنین است:

X۹/۹/۳ پیش دریافت فروش کالا ۳,۰۰۰,۰۰۰

موجودی نقد ۵۰۰,۰۰۰

فروش کالا ۲,۵۰۰,۰۰۰

فروش کالا به آفای صبور

۶— ذخیره مالیات برآمد: بدھیهای هستند که پرداخت آنها قطعی بوده ولی میزان آنها از نظر مالی دقیقاً مشخص نیست و با بررسی همه جانبه میزان آنها پیش‌بینی شده و در حساب ذخیره‌ها منظور می‌شود. یکی از ذخیره‌های مهم، ذخیره مالیات برآمد مؤسسه‌ت و شرکتها است که حسابداران در پایان هر دوره مالی میزان آن را براساس قوانین مالیاتی و تجربیات قبلی محاسبه کرده و در حسابها منظور می‌نمایند. مؤسسه‌ت مکلف هستند تا ۴ ماه بعد از دوره مالی نسبت به پرداخت مانده حساب ذخیره مالیات برآمد به وزارت امور اقتصادی و دارایی سازمان امور مالیاتی اقدام نمایند.

چون مبلغ ذخیره مالیات برآمد تخمینی است و مبلغ دقیق و قطعی آن پس از رسیدگی ممیز مالیاتی مشخص می‌شود، معمولاً مبلغ تخمینی با مبلغ قطعی مالیات که طی برگ قطعی مالیات به مؤسسه ابلاغ می‌شود، مغایرت دارد و غالباً مبلغ مالیات قطعی شده بیش از مبلغ ذخیره مالیات برآمد خواهد بود که در این صورت بقیه وجه به اداره دارایی بابت باقیمانده مالیات برآمد پرداخت خواهد شد.

در صورتی که وجه پرداختی به اداره دارایی بابت مانده حساب ذخیره مالیات برآمد بیش از مبلغ مالیات قطعی باشد، در این صورت اضافه وجه پرداختی بابت مالیات سال آینده در پرونده مالیاتی مؤسسه در اداره دارایی قید خواهد شد. اگر در طی دوره‌ای به استناد برگ تشخیص مالیات برآمد مؤسسه‌ای مبلغی بیش از مانده حساب ذخیره مالیات برآمد به اداره دارایی پیرازد، در این صورت، مانده حساب ذخیره مالیات برآمد بدھکار خواهد شد. آگاهی به این نکته ضروری است در پایان دوره مالی باید علاوه بر میزان ذخیره مالیات برآمد دوره جاری که تخمین زده شده برابر مانده بدھکار ذخیره مالیات برآمد نیز به بستانکار حساب مذکور منظور شود تا مانده آن بعد از تعديل برابر ذخیره مالیات برآمد مورد نیاز در پایان دوره باشد.

میزان مانده بدھکار حساب ذخیره مالیات برآمد قبل از تعديل پایان دوره در صورت بی‌اهمیت بودن مبلغ آن به شرح فوق اصلاح خواهد شد. در صورتی که رقم مانده بدھکار حساب ذخیره مالیات برآمد از اهمیت نسبی^۱ برخوردار باشد، به طریق دیگری اصلاح خواهد شد.

مثال: مؤسسه کوثر در سال ۱۳X۶ تأسیس و مالیات سال مذکور به مبلغ ۶۰۰,۰۰۰ ریال برآورد شد.

مطلوب است:

ثبت حسابداری آن :

۶۰۰,۰۰۰	X۶/۱۲/۲۹ خلاصه سود و زیان (تقسیم سود)
۶۰۰,۰۰۰	ذخیره مالیات برآمد

بابت منظور کردن مالیات سال X۶ طبق برآورد

توضیح: چون در پایان دوره حساب هزینه‌ها بسته شده و به خلاصه سود و زیان منتقل گردیده است، بنابراین حسابی بنام هزینه مالیات برآمد ایجاد نمی‌شود و مبلغ مالیات برآمد مستقیماً به خلاصه سود و زیان منظور می‌گردد.

X۷/۴/۳ مالیات برآمد سال ۱۳X۶ طی چک در وجه اداره دارایی پرداخت شد.

۶۰۰,۰۰۰	X۷/۴/۳ ذخیره مالیات برآمد
---------	---------------------------

بانک

پرداخت مالیات سال X۶

۱- اصل اهمیت نسبی یکی از اصول حسابداری است که اثر بسیار مهمی بر حسابها و گزارش‌های مالی دارد. تلقی صحیح از اهمیت نسبی منکی بر قضایت درست و تجربه کافی می‌باشد، بطوری که ممکن است در یک مؤسسه کوچک مبلغ ۲۰۰,۰۰۰ ریال جزو ارقام مهم تلقی شود ولی در یک مؤسسه بزرگ حتی ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال هم در مقایسه با عملکرد وضعیت مالی آن از اهمیتی برخوردار نباشد پس برای تعیین اهمیت نسبی یک مورد خاص باید مبلغ و ماهیت آن با سایر افلام و فعالیتهای مؤسسه مقایسه شده و درجه اهمیت آن از نظر میزان تأثیر در حسابها و عملیات دوره معلوم گردد.

X7/11/18 مالیات بردرآمد مؤسسه کوثر طبق برگ تشخیص صادره توسط اداره دارایی مبلغ ۶۳۰,۰۰۰ ریال بود که پس از پرداخت باقیمانده آن (۳۰,۰۰۰ ریال) برگ مفاصاص حساب مالیاتی از اداره دارایی دریافت شد.

X7/11/18 ذخیره مالیات بردرآمد ۳۰,۰۰۰

بانک ۳۰,۰۰۰

ذخیره مالیات بردرآمد

پرداخت مابه التفاوت مالیات سال X6

X7/1/1	مانده ۶۰۰,۰۰۰	۴/۳۰ پرداختی	شان دادن ذخیره مالیات بردرآمد.
۶۰۰,۰۰۰		۱۱/۱۸ پرداختی	

X7/12/۲۹ مالیات بردرآمد سال X7 به مبلغ ۷۰۰,۰۰۰ ریال برآورد شد.

همان طور که ملاحظه می شود، ذخیره مالیات بردرآمد ۳۰,۰۰۰ ریال مانده بدھکار دارد. به همین علت باید ثبته به عمل آید تا مانده مذکور صفر شده و مبلغ ۷۰۰,۰۰۰ ریال نیز بستانکار باشد. پس : مبلغی که باید به بستانکار حساب مذکور منظور شود عبارت خواهد بود از :

$$۷۰۰,۰۰۰ + ۳۰,۰۰۰ = ۷۳۰,۰۰۰$$

X7/12/۲۹ خلاصه سود و زیان ۷۳۰,۰۰۰

ذخیره مالیات بردرآمد ۷۳۰,۰۰۰

بابت اصلاح حساب ذخیره مالیات

پس از ثبت اصلاحی مذکور حساب ذخیره مالیات بردرآمد به شرح زیر خواهد بود :

ذخیره مالیات بردرآمد

مانده ۶۰۰,۰۰۰	X7/1/1	۴/۳۰ پرداختی	۶۰۰,۰۰۰
۷۳۰,۰۰۰ اصلاحی		۱۱/۱۸ پرداختی	۳۰,۰۰۰
۷۰۰,۰۰۰	X7/12/۲۹/م		

X8/۴/۲۵ مالیات سال X7 به مبلغ ۷۰۰,۰۰۰ ریال پرداخت شد.

X8/۴/۲۵ ذخیره مالیات بردرآمد ۷۰۰,۰۰۰

بانک ۷۰۰,۰۰۰

پرداخت مالیات سال X7

X8/۱۲/۱ مالیات سال X7 طبق برگ تشخیص صادره توسط اداره دارایی مبلغ ۶۵۰,۰۰۰ ریال بود که اضافه پرداختی بابت مالیات بردرآمد سال X8 به حساب خواهد آمد.

X8/۱۲/۱ حسابهای دریافتی - اداره دارایی ۵۰,۰۰۰

ذخیره مالیات بردرآمد ۵۰,۰۰۰

بابت اضافه وجه پرداختی

ذخیره مالیات بردرآمد

مانده ۷۰۰,۰۰۰	X8/1/1	۴/۲۵ پرداختی	۷۰۰,۰۰۰
۵۰,۰۰۰ برگشتی	۱۲/۱		

در X۸/۱۲/۲۹ مالیات بردازد سال X۸ مبلغ ۶۴۰,۰۰۰ ریال برآورد گردید.

مبلغی که باید به حساب ذخیره مالیات بردازد منظور شود، با توجه به مانده حساب مذکور که ۵۰,۰۰۰ ریال بستانکار میباشد، عبارت است از :

مبلغی که به حساب ذخیره مالیات بردازد منظور میشود :

X۸/۱۲/۲۹ خلاصه سود و زیان ۵۹۰,۰۰۰

ذخیره مالیات بردازد ۵۹۰,۰۰۰

بابت تأمین کسری مالیات بردازد سال X۸

ذخیره مالیات بردازد

مانده X۸/۱/۱ ۷۰۰,۰۰۰	۴/۲۵ پرداختی ۷۰۰,۰۰۰
۵۰,۰۰۰ ۱۲/۱ برگشتی	
۵۹۰,۰۰۰ ۱۲/۲۹ اصلاحی	
۶۴۰,۰۰۰ مانده ۱۲/۲۹	

X۹/۴/۲۷ مالیات بردازد سال X۸ پس از کسر مانده طلب از اداره دارایی طی چک پرداخت شد.

X۹/۴/۲۷ ذخیره مالیات بردازد ۶۴۰,۰۰۰

بانک ۵۹۰,۰۰۰

حسابهای دریافتی (اداره دارایی) ۵۰,۰۰۰

پرداخت مالیات سال X۸

۷- تضمین (گارانتی) کالاهای تولیدی و تضمین خدمات بعد از فروش: معمولاً فروشنده کالا به منظور آگاه کردن مشتریان از مرغوبیت کالای خود و همچنین جلب مشتریان بیشتر، به خریداران تضمین میدهند که تا مدت معینی خدمات پس از فروش مانند راه اندازی و تعمیر و تعویض قطعات یدکی کالای فروخته شده را بدون اخذ مبلغی از خریدار، به عهده میگیرند. در این صورت، چنانچه فروشنده کالاهای فاقد امکانات کافی و فنی برای انجام تعهد باشند، میتوانند با مؤسسات دیگری که دارای توان فنی مورد نیاز هستند، قرارداد منعقد کنند تا به موقع نسبت به انجام تعهد خود نسبت به کالای فروخته شده اقدام کرده، هزینه آن را پرداخت نمایند.^۱

مثال: فروش خالص مؤسسه ظفر در سال مالی منتهی به X۸/۱۲/۲۹ مبلغ ۱۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال میباشد. مؤسسه متعهد است که خدمات بعد از فروش را به مدت ۶ ماه از تاریخ فروش مجاناً انجام دهد و بر همین مبنای قراردادی با بنگاه خدمات فنی الوند منعقد کرده است. به نظر میرسد که تعهدات $\frac{5}{7}$ کالای فروش رفته به علت انقضای مدت تمام شده باشند و فقط $\frac{2}{7}$ کالای فروش رفته مشمول تعهد خدمات بعد از فروش باشند. طبق تجربیات قبلی ۲ در هزار فروش خالص هزینه خدمات بعد از فروش میباشد.

۱- از آنجا که وقوع این نوع قراردادها در آینده است چنانچه در مورد میزان تعهدات آنها در پایان دوره مالی نتوان به طور انتکاپذیری این تعهدات را برآورد کرد بنابراین بدھی احتمالی محسوب میشود و در صورتهای مالی منعکس نمیگردد. یادآوری میشود این گونه تعهدات در یادداشت‌های پایان دوره منعکس میشود.

حل: چون میزان هزینه حاصل از تعهد خدمات بعد از فروش بر مبنای ۲ در هزار فروش پیش بینی شده است، در پایان دوره، ثبت زیر به عمل خواهد آمد:

$$\frac{2}{7} \text{ از } 2 \text{ در هزار فروش} = 80,000$$

X8/۱۲/۲۹ هزینه خدمات بعد از فروش

۸۰,۰۰۰ ذخیره خدمات بعد از فروش

۸۰,۰۰۰

بابت هزینه خدمات بعد از فروش کالای فروخته شده در سال X8

باید در نظر داشت که در سال X9 در ازای وجوهی که به بنگاه خدمات فنی پرداخت می‌شود ثبت زیر را خواهیم داشت:

طی سال X9 ذخیره خدمات بعد از فروش

موجودی نقد – بانک

XX

XX

۸— حصه جاری بدھیهای بلند مدت: اگر موعد پرداخت قسطی از بدھیهای بلند مدت در دوره مالی جاری یا آتی فرارسیده باشد، باید قسط قابل پرداخت را از بدھیهای بلند مدت تفکیک و تحت عنوان حصه جاری بدھیهای بلند مدت پرداختنی منظور کرد تا در سرسید نسبت به پرداخت آن اقدام نمود.

ب— بدھیهای بلند مدت پرداختنی: اگر بدھیهای ایجاد شده در دوره مالی جاری و آتی پرداخت نشود و سرسید پرداخت آنها پس از سپری شدن دوره مالی آتی باشد در این صورت این گونه بدھیها را بدھیهای بلند مدت پرداختنی گویند. در زیر نمودار زمانی بدھیهای بلند مدت پرداختنی دیده می‌شود.

سال X6	سال X7	سال X8	سال X9
تاریخ ایجاد بدھی		تاریخ پرداخت قسط اول	تاریخ پرداخت قسط دوم
.	.	.	.
X6/۳/۵	دوره آتی	X8/۹/۶	X9/۹/۶
دوره جاری			

۵— نمودار زمانی بدھیهای بلند مدت پرداختنی

برای پرداخت بدھیهای بلند مدت، باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی کرد تا بتوان در موعد معین نسبت به واریز بدھی به انضمام سود تضمین شده آن که معمولاً مبلغ قابل توجهی است، اقدام کرد.
أنواع بدھیهای بلند مدت (غير جاري)

۱— وام بلند مدت پرداختنی: یکی از انواع بدھیهای بلند مدت، وام بلند مدت پرداختنی است که تحت قرارداد با یک مؤسسه اعتباری مانند بانک در قبال وثیقه معتبر، اخذ می‌شود. باز پرداخت این نوع وامها طولانی بوده و معمولاً پیش از دو سال و حتی ۱۰ الی ۲۰ سال طول می‌کشد تا وام به طریقه اقساط پرداخت شود. نمونه‌هایی از این نوع وامها عبارتست از: وام احداث مسکن، وام تولیدی، وام توسعه و گسترش کارخانه‌ها.

از مشخصه‌های وامهای بلند مدت، قابل توجه بودن مبلغ و طولانی بودن مدت بازپرداخت آنها بوده و پرداخت اقساط معمولاً چندین سال پس از دریافت وام شروع می‌شود مانند وام احداث مسکن که برای احداث مجتمعهای مسکونی پرداخت

می شود که با توجه به توان مالی دریافت کنندگان وام، اقساط ماهانه مناسبی در نظر گرفته می شود تا وام طی اقساط چندین ساله بازپرداخت شود.

مثال: شرکت کشت و صنعت باران برای اخذ وام طرحی را با مشخصات زیر به بانک ارائه می نماید :

موضوع طرح: آماده سازی زمین کشاورزی برای احداث باغ به مساحت ۱ هکتار شامل عملیات زیر :

- تهیه و کاشت نهال درخت میوه
- نگهداری و آبیاری و سپاهشی درختان
- خرید تجهیزات کشاورزی مورد نیاز
- احداث ساختمان و انبار

تاریخ بهره برداری : پایان سال پنجم از تاریخ احداث
مبلغ وام : ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
مدت وام : ۱۰ سال

نحوه بازپرداخت : در ۶ قسط مساوی که از پایان سال پنجم احداث شروع و در پایان سال دهم خاتمه می یابد.

وئیقه وام : ملک موضوع طرح
اگر بانک، وام را در اوّل مهر ماه X۲ یکجا در اختیار وام گیرنده قرار دهد^۱، ثبت زیر را خواهیم داشت.

X۲/۷/۱ بانک ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰

وام بلند مدت پرداختی ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰

دریافت وام برای احداث باغ کشاورزی

اگر در پایان هر شش ماه، وام گیرنده موظف باشد سود تضمین شده وام مذکور را به نرخ ۷٪ به بانک پردازد، در آن صورت، محاسبه و ثبت آن در پایان شش ماه از تاریخ دریافت وام عبارتست از :

X۲/۱۲/۲۹ سود تضمین شده بانکی در شش ماهه منتهی به

$$120,000,000 \times -7 \times \frac{6}{12} = 4,200,000$$

۴,۲۰۰,۰۰۰ X۲/۱۲/۲۸ بهای تمام شده طرح احداث باغ کشاورزی

4,200,000 بانک موجودی نقد –

X۲ پرداخت سود تضمین شده بانک برای شش ماهه تا پایان سال

باید دانست که در پایان هر شش ماه تا تاریخ بهره برداری (پایان سال پنجم) مبلغ ۴,۲۰۰,۰۰۰ ریال سود تضمین شده بانک بر مبنای ۷٪ مبلغ وام برای هر شش ماه به بانک پرداخت می شود که به حساب بهای تمام شده طرح منظور می گردد. از شروع بهره برداری از طرح مبلغ سود تضمین شده به عنوان هزینه مالی ثبت می گردد.

۱- معمولاً بانکها مبلغ وام را در چندین قسط با توجه به پیشرفت کار مربوط به موضوع وام می پردازند.

مطالعه آزاد

۲-۶_عملیات حسابداری مربوط به پرداخت اقساط

الف - ثبت مربوط به پایان سال چهارم از تاریخ احداث باغ: در پایان سال چهارم (X6/۱۲/۲۹) قسط قابل پرداخت در پایان سال پنجم از حساب وام بلند مدت پرداختنی به حساب حصه جاری وام بلند مدت پرداختنی منتقل می شود:

محاسبه مبلغ هر قسط

$$\text{ریال} \quad ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ \quad ۶$$

$$X6/12/29 \quad \text{وام بلند مدت پرداختنی} \quad ۲۰,۰۰۰,۰۰۰$$

حصه جاری وام بلند مدت پرداختنی $20,000,000$

انتقال قسط اول وام بلند مدت که در سال آتی پرداخت خواهد شد.

در پایان سال پنجم قسط مذکور به همراه سود تضمین شده به بانک پرداخت می شود:

$$X7/7/1 \quad \text{بهای تمام شده طرح احداث باغ کشاورزی} \quad ۴,۲۰۰,۰۰۰$$

موجودی نقد - بانک $4,200,000$

پرداخت سود تضمین شده شش ماهه

$$X7/7/1 \quad \text{حصه جاری وام بلند مدت پرداختنی} \quad ۲۰,۰۰۰,۰۰$$

موجودی نقد - بانک $20,000,000$

پرداخت اولین قسط وام بلند مدت به بانک

محاسبه و ثبت سود تضمین شده در شش ماهه منتهی به $X7/12/29$ عبارتست از:

$$\text{سود تضمین شده بانک} \quad (120,000,000 - 20,000,000) \times -7 \times \frac{6}{12} = 3,500,000$$

$$X7/12/29 \quad \text{هزینه مالی} \quad 3,500,000$$

موجودی نقد - بانک $3,500,000$

بابت سود تضمین شده شش ماهه دوم سال X7

باید توجه کرد که طبق اصول متداول حسابداری، هزینه مربوط به سود تضمین شده بانکی برای وامهای بلندمدت تا زمانی که به بهره برداری نرسیده اند، جزء قیمت تمام شده طرح مربوطه منظور می شود و بعد از تاریخ بهره برداری سود تضمین شده جزو هزینه های جاری تلقی خواهد شد. در این مثال از سال X8 تا پایان طرح برای محاسبه سود تضمین شده بانک که در پایان هر شش ماه به بانک پرداخت می شود، با توجه به مانده مبلغ وام عبارت خواهد بود:

$$\text{مانده وام در تاریخ X8/1/1} \quad 120,000,000 - 20,000,000 = 100,000,000$$

$$\text{سود تضمین شده در X8/6/31} \quad 100,000,000 \times -7 \times \frac{6}{12} = 3,500,000$$

$$\text{مانده وام در X8/7/1} \quad 100,000,000 - 20,000,000 = 80,000,000$$

$$80,000,000 \times -7 \times \frac{6}{12} = 2,800,000$$

سود تضمین شده در X8/12/29 یا X9/6/31

$$80,000,000 - 20,000,000 = 60,000,000$$

مانده وام در X9/7/1

$$60,000,000 \times -7 \times \frac{6}{12} = 2,100,000$$

سود تضمین شده در X9/12/29 یا X10/6/31

$$60,000,000 - 20,000,000 = 40,000,000$$

مانده وام در X10/7/1

$$40,000,000 \times -7 \times \frac{6}{12} = 1,400,000$$

سود تضمین شده در X10/12/29 یا X11/6/31

$$40,000,000 - 20,000,000 = 20,000,000$$

مانده وام در X11/7/1

$$20,000,000 \times -7 \times \frac{6}{12} = 700,000$$

سود تضمین شده در X11/12/29 یا X12/6/31

$$20,000,000 - 20,000,000 = 0$$

مانده وام در X12/7/1

به ثبتهای زیر در تاریخهای معین توجه نمایید.

الف — در پایان اسفند ۱۳X1۰

$$1,400,000$$

X10/12/29 هزینه مالی

1,400,000 موجودی نقد — بانک

پرداخت سود تضمین شده

$$20,000,000$$

X10/12/29 وام بلند مدت پرداختنی

حصه جاری وام بلند مدت پرداختنی

بابت قسط قابل پرداخت در سال آتی (۱۳X11)

ب — در پایان شهریور ماه ۱۳X11

$$20,000,000$$

X11/7/1 حصه جاری وام بلند مدت پرداختنی

1,400,000 هزینه مالی

21,400,000 موجودی نقد — بانک

X11 حصه جاری وام بلند مدت پرداختنی به اضمام سود شش ماهه اول سال

در اینجا، جدول مخصوص وام بلند مدت پرداختی، ارائه شده است.

جدول وام بلند مدت پرداختی (طرح احداث باغ کشاورزی)
ریال

ردیف	تاریخ	شرح	مانده وام پس از پرداخت هر قسط	قسط پرداختی	سود تضمین شده پرداختی
۱	X۲/۷/۱	دربافت وام از بانک	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	—	—
۲	X۲/۱۲/۲۹	پرداخت سود تضمین شده	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	—	۴,۲۰۰,۰۰۰
۳	X۳/۷/۱	پرداخت سود تضمین شده	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	—	۴,۲۰۰,۰۰۰
۴	X۳/۱۲/۲۹	پرداخت سود تضمین شده	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	—	۴,۲۰۰,۰۰۰
۵	X۴/۷/۱	پرداخت سود تضمین شده	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	—	۴,۲۰۰,۰۰۰
۶	X۴/۱۲/۲۹	پرداخت سود تضمین شده	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	—	۴,۲۰۰,۰۰۰
۷	X۵/۷/۱	پرداخت سود تضمین شده	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	—	۴,۲۰۰,۰۰۰
۸	X۵/۱۲/۲۹	پرداخت سود تضمین شده	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	—	۴,۲۰۰,۰۰۰
۹	X۶/۷/۱	پرداخت سود تضمین شده	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	—	۴,۲۰۰,۰۰۰
۱۰	X۶/۱۲/۲۹	پرداخت سود تضمین شده	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	—	۴,۲۰۰,۰۰۰
۱۱	X۷/۷/۱	پرداخت سود و قسط اول	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۴,۲۰۰,۰۰۰
۱۲	X۷/۱۲/۲۹	پرداخت سود	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	—	۳,۵۰۰,۰۰۰
۱۳	X۸/۷/۱	پرداخت سود و قسط دوم	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۳,۵۰۰,۰۰۰
۱۴	X۸/۱۲/۲۹	پرداخت سود	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	—	۲,۸۰۰,۰۰۰
۱۵	X۹/۷/۱	پرداخت سود و قسط سوم	۶۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۲,۸۰۰,۰۰۰
۱۶	X۹/۱۲/۲۹	پرداخت سود	۶۰,۰۰۰,۰۰۰	—	۲,۱۰۰,۰۰۰
۱۷	X۱۰/۷/۱	پرداخت سود و قسط چهارم	۴۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۲,۱۰۰,۰۰۰
۱۸	X۱۰/۱۲/۲۹	پرداخت سود	۴۰,۰۰۰,۰۰۰	—	۱,۴۰۰,۰۰۰
۱۹	X۱۱/۷/۱	پرداخت سود و قسط پنجم	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۴۰۰,۰۰۰
۲۰	X۱۱/۱۲/۲۹	پرداخت سود	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	—	۷۰۰,۰۰۰
۲۱	X۱۲/۷/۱	پرداخت سود و قسط ششم	—	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰

ج - پرداخت آخرین قسط و سود تضمین شده بانکی در تاریخ X۱۲/۷/۱

X۱۲/۷/۱ حصه جاری وام بلند مدت پرداختی ۲۰,۰۰۰,۰۰۰

هزینه مالی ۷۰۰,۰۰۰

بانک ۲۰,۷۰۰,۰۰۰

پرداخت آخرین قسط وام به انضمام سود شش ماهه منتهی به X۱۲/۶/۳۱

۲ - اسناد پرداختی بلند مدت: اگر مؤسسه‌ای در ازای خرید داراییها و یا انجام خدمات توسط دیگران به جای پرداخت

وجه نقد، سفته یا برات به سررسید بعد از دوره جاری و آتی به فروشنده‌گان تسلیم نماید، در این صورت سفته‌ها و یا براتهای صادره مذکور را جزو اسناد پرداختنی بلند مدت منظور خواهد کرد.

مثال: یک دستگاه ماشین تراش که بهای تمام شده آن ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بود، در تاریخ ۷/۱/X۷ با صدور دو فقره سفته شامل یک فقره به سررسید ۱/۷/X۸ به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و یک فقره به سررسید ۱/۷/X۹ به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال خریداری شد.

مطلوب است:

ثبت حسابداری لازم در زمان خرید دارایی و زمان پرداخت اسناد پرداختنی در دفتر روزنامه عمومی حل: چون در تاریخ صدور سفته‌ها (تاریخ ۷/۱/X۷) یک فقره سفته به سررسید ۱/۷/X۸ می‌باشد، جزو بدھیهای جاری منظور می‌شود و سفته دیگر به سررسید ۱/۷/X۹ که موعد سررسید آن بعد از دوره آتی است، جزء بدھیهای بلند مدت ثبت خواهد شد.

۷/۱/X۷ ماشین آلات - ماشین تراش ۲۰,۰۰۰,۰۰۰

اسناد پرداختنی ۱۰,۰۰۰,۰۰۰

اسناد پرداختنی بلند مدت ۱۰,۰۰۰,۰۰۰

خرید یک دستگاه ماشین تراش طی دوفقره سفته به سررسیدهای ۱/۷/X۸ و ۱/۷/X۹ پرداخت وجه سفته به سررسید ۱/۷/X۸

۱/۷/X۸ اسناد پرداختنی ۱۰,۰۰۰,۰۰۰

بانک ۱۰,۰۰۰,۰۰۰

پرداخت وجه یک فقره سفته صادره برای خرید ماشین تراش

توضیح: چون سفته به سررسید ۱/۷/X۹ در سال ۸/X در کوتاه مدت محسوب می‌شود، لذا در پایان دوره مالی منتهی به ۱۲/۱۲/X۸ ثبت زیر را خواهیم داشت.

۱۲/۱۲/X۸ اسناد پرداختنی بلند مدت ۱۰,۰۰۰,۰۰۰

اسناد پرداختنی ۱۰,۰۰۰,۰۰۰

انتقال سفته به سررسید ۱/۷/X۹ از بدھیهای بلند مدت به کوتاه مدت (غیرجاری به جاری)

- پرداخت وجه سفته

۱۲/۱۲/X۹ اسناد پرداختنی ۱۰,۰۰۰,۰۰۰

بانک ۱۰,۰۰۰,۰۰۰

پرداخت وجه سفته صادره در ۱/۷/X۷ با بت قسمتی از بهای ماشین تراش خریداری شده.

۳ - اوراق قرضه پرداختنی: مؤسیات تولیدی و بازرگانی سهامی می‌توانند علاوه بر اخذ وام از بانکها از طریق صدور اوراق قرضه و عرضه آن به مردم منابع مالی خود را تأمین نمایند. در قانون تجارت از ماده ۵۱ تا ۷۲ درباره نحوه انتشار-عرضه-سود تضمین شده - تبدیل و بازپرداخت اوراق قرضه، مقررات قانونی قید شده است که در اینجا موادی از قانون مذکور ذکر می‌شود:

ماده ۵۲ قانون تجارت: ورقه قرضه ورقه قابل معامله‌ای است که معرف مبلغی وام است با سود که تمامی آن یا اجزای آن در موعد یا مواعید معینی باید مسترد شود. برای ورقه قرضه ممکن است علاوه بر سود، حقوق دیگری نیز شناخته شود.

ماده ۵۳ قانون تجارت: دارندگان اوراق قرضه در اداره امور شرکت هیچگونه دخالتی نداشته و فقط بستانکار شرکت محسوب می‌شوند.

بند ۹ ماده ۵۸ قانون تجارت : مبلغ قرضه و مدت آن، همچنین مبلغ اسمی هر ورقه و نرخ سودی که احتمالاً برای ورقه قرضه در نظر گرفته شده است، موعد یا مواعده و شرایط بازپرداخت اصل و سود و...، در صورتی که اوراق قرضه قابل باخرید باشد، شرایط و ترتیب باخرید باید در اطلاعیه انتشار اوراق قرضه ذکر شود.

با توجه به مواد قانونی مربوط به اوراق قرضه، مؤسسه ای که مجوز صدور اوراق قرضه را کسب نمایند، می‌توانند اوراق قرضه را صادر کرده و به عموم مردم عرضه کنند، مردم نیز با پرداخت وجه اوراق قرضه برای مدتی معین مبلغی را به صادرکننده اوراق با شرایطی که اعلام شده قرض خواهند داد.

معمولًاً برای جلب اعتماد خریداران اوراق قرضه از بابت دریافت اصل و سود در موعد معین، بانکها با دریافت کارمزد از صادرکنندگان اوراق قرضه، پرداخت اصل و سود آن را به خریداران تضمین می‌نمایند، تا اگر صادرکننده در موقع معین نتوانست وجه اوراق قرضه و سود متعلقه را پرداخت نماید بانک تضمین کننده، نسبت به پرداخت آنها اقدام نماید. به عنوان نمونه می‌توان از اوراق صادره توسط شهرداری تهران در مهر ماه ۱۳۹۳ به نام اوراق مشارکت پروژه نوسازی (نواب) نام برد که پرداخت اصل وجه در سرسیید توسط بانک ملی ایران تضمین شده است.

مثال: شرکت سهامی عام مهران در تاریخ ۷/۱/۹۵ تعداد ۲۰,۰۰۰ برگ اوراق قرضه ۳ ساله به ارزش اسمی هر برگ ۱۰,۰۰۰ ریال با ۲۰٪ سود سالانه که هر شش ماه قابل پرداخت بود، صادر و تاریخ ۷/۱/۹۵ توسط بانک به فروش رسید و وجه آن به حساب جاری شرکت منظور شد.

در تاریخ ۱۲/۹/۹۵ سود شش ماهه اول به دارندگان اوراق قرضه پرداخت شد و به ترتیب در تاریخهای مربوط به شش ماهه‌های بعدی نیز سود پرداخت گردید.

در تاریخ ۱۲/۹/۹۸ سود شش ماهه آخر و اصل وجه اوراق قرضه پرداخت گردید.

مطلوب است:

ثبت موارد مذکور در دفتر روزنامه

حل:

۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ بانک ۹/۱۲/۹۵

اوراق قرضه پرداختنی بلند مدت ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰

واریزی به حساب بانک از بابت اوراق قرضه ۳ ساله صادره

$$\frac{۶}{۱۲} \times ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ \quad \text{محاسبه سود شش ماه}$$

۲۰,۰۰۰,۰۰۰ هزینه مالی ۹/۱۲/۹۵

بانک ۲۰,۰۰۰,۰۰۰

پرداخت سود شش ماهه اول سال ۹۵/۱۲

محاسبه سود هر شش ماه و نحوه ثبت آن در تاریخهای بعدی نیز همانند تاریخ ۹/۱۲/۹۵ می‌باشد.

ثبت مربوط به شش ماهه آخر :

۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ اوراق قرضه پرداختنی بلند مدت ۹/۱۲/۹۷

اوراق قرضه پرداختنی کوتاه مدت ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰

انتقال اوراق قرضه از بدهیهای بلند مدت به کوتاه مدت به علت سرسیید آن در سال ۹۸

۱- منظور از شش ماهه اول پرداخت اولین بهره اوراق قرضه

۱/ اوراق قرضه پرداختنی کوتاه مدت

۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰

هزینه مالی

۲۰,۰۰۰,۰۰۰

۲۲۰,۰۰۰,۰۰۰

بانک

بابت پرداخت اصل و سود شش ماهه آخر اوراق قرضه

کوبن ۷
اوراق شارکت چهارساله پروره نوسازی نواب
بسیج سوادی اصحاب شرکت ۱۰۰,۰۰۰ ریال

کوبن ۸
اوراق شارکت چهارساله پروره نوسازی نواب
بسیج سوادی اصحاب شرکت ۱۰۰,۰۰۰ ریال

کوبن ۵
اوراق شارکت چهارساله پروره نوسازی نواب
بسیج سوادی اصحاب شرکت ۱۰۰,۰۰۰ ریال

کوبن ۶
اوراق شارکت چهارساله پروره نوسازی نواب
بسیج سوادی اصحاب شرکت ۱۰۰,۰۰۰ ریال

کوبن ۳
اوراق شارکت چهارساله پروره نوسازی نواب
بسیج سوادی اصحاب شرکت ۱۰۰,۰۰۰ ریال

کوبن ۴
اوراق شارکت چهارساله پروره نوسازی نواب
بسیج سوادی اصحاب شرکت ۱۰۰,۰۰۰ ریال

کوبن ۱
اوراق شارکت چهارساله پروره نوسازی نواب
بسیج سوادی اصحاب شرکت ۱۰۰,۰۰۰ ریال

کوبن ۲
اوراق شارکت چهارساله پروره نوسازی نواب
بسیج سوادی اصحاب شرکت ۱۰۰,۰۰۰ ریال

۳-۶- نحوه ارائه بدهیها در ترازنامه

چون وجود بدهیهای جاری در طی دوره جاری از محل داراییهای جاری تأمین و پرداخت می‌گردد، لذا بدهیهای جاری از اهمیت بیشتری نسبت به بدهیهای بلند مدت برخوردار هستند و به خاطر اهمیت آنها نسبت به بدهیهای بلند مدت در ترازنامه در سمت چپ ابتداء بدهیهای جاری منعکس می‌شود.

قسمت مربوط به بدهیها با ارقام فرضی در ترازنامه نشان داده شده است.

مؤسسه برکت

ارقام: ریال

ترازنامه در ۱۲/۱۲/۲۹

دارایها :	بدهیها :
بدھیهای جاری :	
اضافه برداشت بانکی ۱,۱۰۰,۰۰۰	اسناد پرداختی
۳,۰۰۰,۰۰۰	حسابهای پرداختی
۴,۵۰۰,۰۰۰	سایر اسناد و حسابهای پرداختی
۳,۲۰۰,۰۰۰	پیش دریافتها
۱,۸۰۰,۰۰۰	حصه جاری بدهیهای بلند مدت
۲,۵۰۰,۰۰۰	ذخیره مالیات برداشتمد
۱,۵۰۰,۰۰۰	
<u>۱۷,۶۰۰,۰۰۰</u>	<u>جمع بدهیهای جاری</u>
بدھیهای بلند مدت :	
وام بلند مدت پرداختی ۷۰,۰۰۰,۰۰۰	
اسناد بلند مدت پرداختی ۱۰,۰۰۰,۰۰۰	
اوراق قرضه پرداختی ۳ ساله ۵۰,۰۰۰,۰۰۰٪۱۲	
<u>۱۳۰,۰۰۰,۰۰۰</u>	<u>جمع بدهیهای بلند مدت</u>
<u>۱۴۷,۶۰۰,۰۰۰</u>	<u>جمع بدهیها</u>
	سرمایه

ج- بدهیهای احتمالی: به بدهیهایی که احتمال قطعی شدن آنها در آینده به علت عدم وجود اسناد و مدارک و اطلاعات کافی مشخص نبوده و در نتیجه ارزیابی و ثبت آنها دقیقاً امکان پذیر نباشد، بدهیهای احتمالی می‌گویند.

انواع بدهیهای احتمالی

۱- تضمین بدهی دیگران توسط مؤسسه: اگر مؤسسه‌ای بدهی اشخاص، همکاران و آشنايان را تضمین نماید، به این معنی که در صورت عدم پرداخت بدهی توسط آنها، مؤسسه بدهی مذکور را پردازد، به این اقدام تضمین بدهی دیگران توسط مؤسسه می‌گویند. البته کمتر اتفاق می‌افتد که پرداخت بدهی تضمین شده به عهده مؤسسه قرار گیرد. به هر حال اینگونه تضمینها

را در مؤسسه به عنوان بدھیهای احتمالی تلقی کرده، طی یادداشت‌های ضمیمه گزارش پایان دوره ذکر می‌کنند و به این طریق به اطلاع صاحبان مؤسسه و اشخاص ذینفع می‌رسانند.

۲ - خسارت ناشی از محکومیت دعاوی: مؤسسات به خاطر فعالیتهاي که دارند، ممکن است در بعضی مواقع مسائل و مشکلاتی با مؤسسات دیگر پیدا کنند که با مراجعته به دادگاه نسبت به حل و فصل آنها اقدام نمایند. معمولاً جریان رسیدگی به دعاوی طرح شده به خاطر تکمیل اسناد و مدارک و دعوت طرفین دعوی مدتی طول می‌کشد. هرگاه در پایان دوره مالی، پروندهای در دادگاه در حال رسیدگی بوده و رأی نهایی صادر نشده باشد و احتمال محکومیت مؤسسه دایر بر پرداخت خسارت وجود داشته باشد، در این صورت احتمال پرداخت خسارت را جزو بدھیهای احتمالی تلقی خواهد کرد. برای گزارش بدھیهای احتمالی ناشی از دعاوی باید هوشیارانه عمل کرد. زیرا ممکن است گزارش بدھی مذکور بر علیه مؤسسه توسط افراد ذینفع مورد سوء استفاده قرار گیرد و حقوق مؤسسه ضایع شود.

مثال: مؤسسه ظفر در پایان سال X8 اطلاعات زیر را برای اصلاح و تکمیل حسابها و گزارشهاي سال مالي منتهی به X8/۱۲/۲۹ ارائه می‌نماید.

- ۱ - شکایت یکی از مشتریان باعث صدور رأی دادگاه مبنی بر پرداخت ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال به مشتری شده است. مؤسسه ظفر نسبت به رأی صادره اعتراض کرده و انتظار دارد که حکم صادره باطل شود.
- ۲ - تضمین سه فقره سفته اشخاص دیگر توسط مؤسسه ظفر برای اخذ وام از بانک به شرح زیر می‌باشد.

نام وام‌گیرنده	مبلغ سفته تضمینی	سررسید
شرکت البرز	۴,۰۰۰,۰۰۰	X9/۴/۷
شرکت ابهر	۵,۰۰۰,۰۰۰	X9/۷/۴
آقای مرتضوی	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	X9/۱۱/۳

حل: مورد ۱) چون مؤسسه ظفر انتظار ابطال حکم صادره را دارد، در یادداشت‌های توضیحی صورتهای مالی به شرح زیر نوشته می‌شود:

شکایت یکی از مشتریان به دادگاه باعث صدور رأی دادگاه مبنی بر پرداخت ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال به مشتری مذکور شده است. مؤسسه نسبت به رأی صادره اعتراض کرده و انتظار ابطال رأی صادره را دارد که در این صورت، بدھی احتمالی منصور نبوده و نیازی به ثبت در حسابها نمی‌باشد.

مورد ۲) مؤسسه در سال مالی X8 سفته‌های صادره توسط اشخاص زیر را تضمین کرده است.

نام متعهد	نوع سند	مبلغ - ریال	سررسید
شرکت البرز	سفته	۴,۰۰۰,۰۰۰	X9/۴/۷
شرکت ابهر	سفته	۵,۰۰۰,۰۰۰	X9/۷/۴
آقای مرتضوی	سفته	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	X9/۱۱/۳
جمع			۱۹,۰۰۰,۰۰۰

- ۱- بدھیها را تعریف نمایید و ۴ نمونه از آن را مثال بزنید.
- ۲- فرق بین بدھیهای جاری و بلند مدت را شرح دهید.
- ۳- حصہ جاری بدھیهای بلند مدت را شرح دهید.
- ۴- اضافه برداشت بانکی را شرح دهید.
- ۵- کارت معین استناد پرداختنی را برای مؤسسه‌ای که از کارتهای جداگانه ماهانه استفاده می‌نمایند، تهیه کنید و با مثال فرضی آن را تکمیل نمایید. (۶ مورد)
- ۶- کارت معین استناد پرداختنی را برای مؤسسه‌ای که از کارتهای جداگانه سالانه استفاده می‌نمایند، تهیه کنید و با مثال فرضی آن را تکمیل نمایید. (۵ مورد)
- ۷- بدھیهای احتمالی را شرح دهید.

پرسش‌های چهار گزینه‌ای //

- ۱- کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح است؟ بدھیها جزو ... مؤسسه هستند.
 الف - داراییهای ...
 ب - ارزش ویژه ...
 ج - تعهدات ...
 د - طلب ...
- ۲- کدام گزینه از انواع بدھیها نمی‌باشد?
 الف - استناد پرداختنی ...
 ب - پیش پرداختها ...
 ج - پیش دریافتها ...
 د - ذخیره مالیات بود رآمد ...
- ۳- کدام گزینه صحیح نیست : سرسید بدھیهای جاری در دوره ...
 الف - جاری است ...
 ب - آتی است ...
 ج - جاری و آتی است ...
 د - بعد از دوره آتی است ...
- ۴- استناد بلند مدت پرداختنی در دوره ... پرداخت می‌شود.
 الف - جاری ...
 ب - آتی ...
 ج - بعد از دوره آتی ...
 د - قبل ...
- ۵- اضافه برداشت بانک یعنی مانده حساب بانک در دفتر مؤسسه :
 الف - بدھکار باشد ...
 ب - بستانکار باشد ...
- ۶- کدام گزینه صحیح است؟ سایر حسابهای پرداختنی شامل :
 الف - حساب مشتریان نسیه است ...
 ب - حساب مشتریان تجاری است ...
 ج - حساب صاحبان مؤسسه است ...
- ۷- اقلام حساب حق بیمه پرداختنی شامل :
 الف - پیش پرداخت حق بیمه وسایط نقلیه است ...
 ب - حق بیمه ساختمان اداری است ...
 ج - حق بیمه حوادث کارکنان مؤسسه است ...
- ۸- کدام گزینه صحیح است?
 الف - سپرده حسن انجام کار از کارفرما کسر می‌شود ...
 ب - سپرده حسن انجام کار از پیمانکار کسر می‌شود ...
 ج - سپرده حسن انجام کار به حساب سپرده‌های بانکی اضافه می‌شود ...
 د - سپرده حسن انجام کار قبل از شروع کار سپرده می‌شود ...

۹ - واریزهای نامشخص به حساب بانک مؤسسه، ... تلقی می‌شود.

الف - درآمد.

ب - هزینه.

ج - بدھی.

د - طلب.

۱۰ - ذخیره مالیات برداشتم موقعي مانده بدھکار پیدا می‌کند که مالیات برداشتم:

الف - پرداختی بیش از ذخیره مالیات برداشتم باشد.

ب - دوره جاری بیش از دوره قبل باشد.

ج - پرداختی کمتر از ذخیره مالیات برداشتم باشد.

د - دوره جاری بیش از دوره آتی باشد.

۱۱ - حصه جاری بدھیهای بلند مدت در:

ب - دوره جاری پرداخت نمی‌شود.

د - دوره جاری دریافت نمی‌شود.

۱۲ - کدامیک از گزینه‌ها جزو بدھیهای احتمالی نیست.

الف - تضمین بدھی دیگران.

ب - تضمین خدمات بعد از فروش.

ج - چکهای صادره که به بانک ارائه نشده است.

د - خسارت ناشی از دعاوی حقوقی در جریان.

مسائل

۱ - در مؤسسه بیرون گردید در طی دیماه ۱۳۹۶ عملیات زیر انجام گرفته است:

X۹/۱۰/۱ خرید ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال کالا بطور نسیه از بازرگانی خورشیدی

X۹/۱۰/۴ فروش ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال کالا به طور نقد

X۹/۱۰/۷ خرید ۳,۲۰۰,۰۰۰ ریال کالا طی یک فقره سفته به سررسید ۲۸/۲۸

X۹/۱۰/۱۱ پرداخت بدھی بازرگانی خورشیدی با ۲٪ تخفیف نقدی

X۹/۱۰/۱۲ فروش ۴,۵۰۰,۰۰۰ ریال کالا و واریز وجه آن به بانک مؤسسه توسط خریدار

X۹/۱۰/۱۸ خرید ۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال کالا به طور نسیه از تجارت‌خانه مهتاب

X۹/۱۰/۲۵ فروش ۷,۲۰۰,۰۰۰ ریال کالا بطور نقد

X۹/۱۰/۲۸ پرداخت بدھی سفته صادره در ۷/۱۰ طی چک

مطلوب است:

ثبت عملیات فوق در دفتر روزنامه و انتقال اقلام به دفتر کل

۲ - در مؤسسه خراسان حقوق کارکنان در پایان هر ماه طی چک به حساب بانکی آنان واریز می‌شود و وجه کسر شده

از حقوق کارکنان شامل حق بیمه سهم کارکنان و کارفرما - مالیات متعلقه به حقوق کارکنان در ماه بعد طی لیستهای جداگانه‌ای

به ادارات مربوطه پرداخت می‌شود. اطلاعات زیر مربوط به پایان بهمن ماه ۱۳۹۶ است.

جمع کل حقوق بهمن ماه ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال

%۷ حق بیمه سهم کارکنان

حق بیمه سهم کارفرما	%۲۳
مالیات متعلقه به حقوق	۱۰۰,۰۰۰ ریال
مانده حساب بانک	۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال
مطلوب است:	

الف - محاسبه حقوق پرداختنی کارکنان و ثبت آن در دفتر روزنامه و کل در پایان بهمن ماه.

ب - ثبت پرداخت حقوق کارکنان در دفتر روزنامه و کل در پایان بهمن ماه.

ج - ثبت پرداخت حق بیمه کارکنان به سازمان تأمین اجتماعی در ۱۵/۱۲/X۹ در دفتر روزنامه و کل.

د - ثبت پرداخت مالیات حقوق کارکنان به اداره دارایی در ۱۷/۱۲/X۹ در دفتر روزنامه و کل

۳-۶ مؤسسه کشت و صنعت ورامین در تاریخ ۱/۱/X۸ برای ساخت یک باب انبار مواد غذایی، قراردادی با پیمانکاری عمرانی به مبلغ ۶۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال منعقد کرد و مقرر گردید که مؤسسه در هر پرداخت 10% بابت سپرده حسن انجام کار کسر و بقیه را به پیمانکار پرداخت نماید. اطلاعات مربوط به قرارداد مذکور عبارتست از:

X۸/۴/۱ تأیید قطعی مبلغ ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال برای یک دستگاه انبار احداثی که پس از کسر 10% سپرده حسن انجام کار بقیه به پیمانکار پرداخت شد.

X۸/۷/۴ تأیید قطعی مبلغ ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال برای ساختمان مسکونی که پس از کسر 10% سپرده حسن انجام کار بقیه به پیمانکار پرداخت شد.

X۸/۱۲/۸ تأیید قطعی مبلغ ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال کار انجام گرفته برای ساختمان اداری که پس از کسر 10% سپرده حسن انجام کار بقیه به پیمانکار پرداخت شد.

X۹/۹/۱۴ در قسمت دیوار جنوبی انبار، خرابی مشاهده شد که ناشی از سهل انگاری در ساخت انبار بود. برای ترمیم خرابی مذکور با اطلاع پیمانکار از محل سپرده حسن انجام کار مبلغ ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال پرداخت شد.

X۹/۱۱/۲ با قیمانده سپرده حسن انجام کار طبق قرارداد به پیمانکار پرداخت شد.

توضیح: پرداختها طی چک از حساب بانکی مؤسسه که مبلغ ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال مانده داشت، انجام گرفته است.

مطلوب است:

ثبت موارد فوق در دفتر روزنامه و انتقال به دفتر کل مؤسسه کشت و صنعت ورامین (از محاسبه و کسر بیمه و مالیات صرفنظر شود)

۶-۴ بازرگانی دزفول فروشنده کالای تجاری در طی آبان ماه ۱۳X۹ اطلاعات زیر را ارائه می نماید.

X۹/۸/۱ خرید ۵۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال کالا طی یک فقره سفته ۳ ماهه.

X۹/۸/۴ فروش ۳۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال کالا و واریز وجه آن به حساب بانک مؤسسه.

X۹/۸/۸ پرداخت ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال طی چک به تجارتخانه جهرمی برای خرید کالا در آینده

X۹/۸/۱۲ فروش ۱۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال کالا به مؤسسه مهرداد به طور نسیه

X۹/۸/۱۸ مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال یکی از مشتریان به حساب بانک بازرگانی دزفول واریز کرده که به علت عدم مراجعت از مشخصات واریز کننده اطلاعی در دست نیست.

X۹/۸/۲۲ دریافت بدھی مؤسسه مهرداد با کسر 1% تخفیف نقدی

X۹/۸/۲۵ آقای رئوف به بازرگانی مراجعت و فیش بانکی به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال مربوط به واریزی نامشخص

در تاریخ ۱۸/۸/X۹ را ارائه کرد و مقرر شد آقای رئوف از محل واریزی مذکور در آینده کالا خریداری نماید.

۶-۲۸ در ماه ۸/X۹ مانده حق بیمه پرداختنی به مبلغ ۱,۳۰۰,۰۰۰ ریال و مالیات پرداختنی به مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال از بابت

حقوق مهر ماه ۱۳/X۹ کارکنان طی دو فقره چک به ادارات مربوطه پرداخت شد.

۶-۲۹ از بابت وجه پرداختی به تجارتخانه جهرمی کالا خریداری شد.

مطلوب است:

ثبت موارد فوق در دفتر روزنامه و انتقال به دفتر کل بازرگانی دزفول.

۶-۳۰ در مؤسسه امین مانده حساب ذخیره مالیات بردرآمد در اول سال ۱۳/X۸ مبلغ ۱,۱۰۰,۰۰۰ ریال بستانکار میباشد. عملیات زیر در طی سال ۱۳/X۸ - ۱۲/X۸ انجام گرفته است.

۶-۳۱ پرداخت ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت مالیات عملکرد سال ۷/X بطور علی الحساب

۶-۳۲ پرداخت مبلغ ۱۲۰,۰۰۰ ریال بابت باقی مانده مالیات عملکرد سال ۷/X و تسویه حساب قطعی

۶-۳۳ طبق برآورد مسئولین مؤسسه امین ذخیره مالیات بردرآمد عملکرد سال ۸/X مبلغ ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال است.

۶-۳۴ از بابت مالیات عملکرد سال ۱۳/X۸ علی الحساب مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال پرداخت شد.

۶-۳۵ از بابت باقی مانده مالیات عملکرد سال ۱۳/X۸ مبلغ ۳۵۰,۰۰۰ ریال طبق برگ تشخیص قطعی مالیات پرداخت شد و تسویه حساب به عمل آمد.

۶-۳۶ ذخیره مالیات بردرآمد عملکرد سال ۹/X مبلغ ۱,۷۰۰,۰۰۰ ریال برآورد گردید.

مطلوب است:

ثبت موارد فوق در دفتر روزنامه و کل مؤسسه امین.

۶-۳۷ در اول فروردین ۱۳/X۱ مؤسسه کشاورزی خرمآباد برای احداث باغ کشاورزی وامی به مبلغ ۳۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال از بانک کشاورزی با ۷٪ سود تضمین شده بانکی با شرایط زیر دریافت مینماید.

الف - پرداخت سالانه سود تضمین شده از تاریخ دریافت وام در پایان هر سال.

ب - پرداخت ۱۲ قسط مساوی هر یک به مبلغ ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت اصل وام از تاریخ ۱۲/۲۸/X۶ به بعد به طور سالیانه به انضمام سود تضمین شده نسبت به مانده وام.

مطلوب است:

الف - ثبت مربوط به دریافت وام در دفتر روزنامه

ب - ثبت مربوط به پرداخت سود تضمین شده در تاریخ ۱۲/۲۹/X۱

۶-۳۸ شرکت سهامی عام خرمشهر در تاریخ ۱۴/۱/X۶ مبلغ ۶۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال اوراق قرضه سه ساله با ۱۲٪ سود سالیانه صادر و به فروش رسانید، سود اوراق سالیانه پرداخت میشود.

مطلوب است:

الف - ثبت دفتر روزنامه و کل در زمان فروش اوراق قرضه (تاریخ ۱۴/۱/X۶)

ب - ثبت دفتر روزنامه و کل بابت پرداخت ۱۲٪ سود اوراق قرضه در پایان هر سال.

ج - ثبت دفتر روزنامه و کل بابت انتقال اوراق قرضه به بدھی جاری در تاریخ ۲۹/۱۲/X۸

د - ثبت دفتر روزنامه و کل مربوط به بازپرداخت اوراق قرضه در سررسید به تاریخ ۱۴/۱/X۹

۸-۶ مدیر مؤسسه خاوران در طی سال ۱۳X۹ با موافقت صاحبان مؤسسه پرداخت مبلغ ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال سفته صادره توسط یکی از همکاران صنفی مؤسسه را تضمین کرده است (در صورت عدم پرداخت وی، مؤسسه ملزم به پرداخت وجه سفته است)

مطلوب است:

تهیه یادداشتی مناسب در مورد بدھی احتمالی فوق به صاحبان مؤسسه خاوران.

۹-۶ در تاریخ X۶/۷/۱ مؤسسه مهرداد برای خرید یک دستگاه لیفت تراک به ارزش متعارف ۴۰۰,۰۰۰ ریال در مقابل سه فقره سفته با شرایط زیر صادر و تسلیم فروشند کرد که در سر رسید طی چک پرداخت شدند.

سررسید	مبلغ - ریال
X۷/۷/۱	۱۲,۰۰۰,۰۰۰
X۸/۷/۱	۱۲,۰۰۰,۰۰۰
X۹/۷/۱	۱۲,۰۰۰,۰۰۰
جمع	۳۶,۰۰۰,۰۰۰

مطلوب است:

ثبت دفتر روزنامه در تاریخهای :

- الف - خرید دارایی
ب - پرداخت وجه هر یک از سفته‌ها

بحث کنید

به نظر شما اگر وجوده دریافتی از مشتریان برای فروش کالا یا ارائه خدمات درآینده به جای پیش دریافت فروش یا پیش درآمد به حساب فروش کالا یا درآمد خدمات منظور شود چه آثاری بر صورت سود و زیان دوره و ترازنامه خواهد داشت؟ این اقدام چگونه قابل تشخیص است؟ این چنین عملکردی چه عواقبی به همراه دارد؟